

Chị Hồng Liễu

Tác Giả: H&#o N&#iê n Nguy&#n T&#n Ích
Thứ Bảy, 23 Tháng 10 Năm 2010 16:19

Căn nhà của ông bà Nội tôi đã lị nếm ngay khúc quanh của con đường làng. Một con đường đất đỏ, ba chiếc xe bò có thể tránh nhau một cách dễ dàng.

Chị Hồng Liễu

Cái cổng với hai trụ tròn xây bằng gạch nâng tầm bằng gỗ có vòm hoa văn với ba chốt đi từ NGUYỄN TĐ ĐƯỜNG màu vàng nhạt. Bên trên là mái cong lợp bằng loói ngói âm dương trông như vảy con rùa. Bên trái đầu ngõ là cổng vào nhà là hàng sen. Đầu mùa hoa sen nở hồng thắm tỏa ngát cả một vùng. Tôi đi xung quanh bờ hồ có lan can sơn màu đỏ, nơi mà bác C, cha tôi và cậu Tú Mẫn thường hay dạo chơi và đàm đạo thơ văn vào những buổi chiều hè. Khu nhà xây gồm ba dãy theo hình chữ U. Dãy giữa làm nơi thờ tổ. Dãy bên trái là khu của vợ chồng bác C và người con gái tên Hồng Liễu mà chúng tôi thường gọi là Chị Hai. Dãy bên phải là phần của gia đình cha mẹ tôi. Tiếp giáp ba khu nhà là cái sân lót gạch bát tràng rộng thênh thang.

Năm tôi lên ba, chị Hồng Liễu, con bác C về nhà chồng. Chị chồng còn là một thiếu sinh, con của Bang Hoàn ở miền trong. Anh Thân chồng chị Hồng Liễu theo Tây học, đang học lý luận

Chị Hồng Lưu

Tên: Hồ Nữ Uyên Uyên Nguyễn Thị Bích
Số: 7913; B: 7843; y, 23 Tháng 10 Năm 2010 16:19

Thành Chung là đồng nghiệp Khỏi Địch ngoài Hu. Anh chị chị đã gặp nhau trong ba tháng nghỉ hè.

Tháng 12 năm 1946, Việt Minh tuyên cáo “Toàn quốc kháng chiến”. Họ phát động phong trào “Tiêu thổ kháng chiến, vùi dập không nhà trộm”. Kêu gọi toàn dân triệt hạ tất cả nhà cửa, vùi dập tất cả, biến thành thán thán của đất vùng nông thôn.

Quốc lộ Mất hoàn toàn bị cắt đứt. Anh Thân chị chị Lưu bị kẹt ngoài Hu kể từ ngày tháng đó. Chị trông ngóng tin tức mãi mòn. Mất năm, hai năm rồi bảy năm chị chị đi.

Vào đầu năm 1952, chị từ quê chị chị về thăm gia đình. Chị bàn thảo với bác C và mẹ tôi:

- Ba ngày nữa con sẽ đi Hu tìm chị chị con.

Mẹ tôi hỏi:

- Tình hình gần sông, xóm chị và lộ chợ nh lộ ngõ rồi làm sao con đi?

- Quyết tâm là đi được. Con sẽ theo chân những người đi buôn, rồi dò đường ra Hu. Chị Hai vừa nói vừa nắm chặt tay bác tôi và mẹ tôi như để cho hai người thân được yên lòng.

- Nhưng con ơi, Bác tôi tiếp, thân gái dẫm trộm, từ đây ra Hu xa hàng mấy trăm cây số làm sao con chịu được nữa. Thôi thì ở nhà chị đi vài năm nữa rồi nghỉ hay. Bác tôi vừa khuyên như vừa vuốt mái tóc cháy nắng của con gái.

Hai ngày sau, Bác tôi moi dùi chân giầy ra mặt chiếu hộp thiếc để cho chị tôi. Trên mặt hộp có mấy tờ giấy bọc Tín phiếu (tiền của Việt Minh phát hành tiêu dùng trong vùng) còn lại là toàn bộ Đông Dương hình người gánh đòn. Bác tôi, nắm chặt lấy người trông nắm tay chị Lưu dặn dò:

Chị Hằng Lưu

Tác Giả: Hồ o Nhiên Nguy&#n T&#n Ích
Thứ Bảy, 23 Tháng 10 Năm 2010 16:19

- Con c&#p mình. Mẹ kh&#n nguy&#n Ph&#t Tr&#i ph&# h&# cho con ra đi đ&# c sông s&#. Khi g&#p đ&# c ch&#ng con r&#i, có đ&# u ki&#n thu&#n l&#i thì tin cho gia đình m&#ng.

Chị Lưu ôm bác C&# và mẹ tôi khóc n&# c n&#. Chúng tôi đ&# a nào cũng s&#t s&#i tr&# c c&#nh chia tay. Chị đ&#n ôm hôn t&#ng đ&#a em m&#t. Gi&#t n&# c m&#t c&#a ch&# r&#i trên má tôi khi&#n cho tim tôi nhói đau t&#ng ch&#ng ch&# ra đi không còn tr&# l&#i.

Ngày đám c&#i c&#a ch&#, lúc t&# bi&#t v&# nhà ch&#ng, ch&# cũng n&# c m&#t gi&#t v&#n gi&#t dài nh&#ng lòng tôi l&#i vui m&#ng h&#n h&#. Chúng tôi đ&# c nghe pháo n&# r&#n r&#ng, đ&# c ng&#m xem h&# hàng ch&#ng đi&#n áo qu&#n s&# c s&# đ&# màu. Anh r&# tôi, m&#c b&# vét-tông v&#i tít-xuy màu tr&#ng, mang đôi giày da màu tr&#ng và chi&# c nón c&#i cũng màu tr&#ng theo th&#i trang Âu ph&# c b&#y gi&#. Chị Lưu m&#c áo c&#p l&#a h&#ng, qu&#n lãnh tr&#ng, gu&#c cao gót, tay c&#m dù h&#ng đ&# c anh r&# tôi đ&#a lên chi&#c xe h&#i màu đen lánh có đ&#i l&#a đ&# th&#t n&# treo tr&# c đ&#u xe.

Ngày nay, chị Lưu t&# bi&#t gia đình đi tìm ch&#ng trên đ&#t l&# quê ng&#i v&#i t&#m thân g&#y gò, tàn t&#. B&# áo qu&#n v&#i ta đen n&#i đ&#a dải d&#u m&#a n&#ng đã tr&# màu b&#c ph&#ch. Hai hình &#nh trái ng&# c đó nh&# kh&#c sâu trong ký &#c c&#a tôi không bao gi&# phai nh&#t.

Chị Lưu ra đi vào lúc tr&#i v&#a h&#ng sáng. Chị em tôi ti&#n chân ch&# đ&#n ngã ba huy&#n l&# m&#i quay v&#. T&# ngày đó gia đình tôi không đ&# c tin t&# c gì v&# ch&#.

Mãi đ&#n hai tháng sau, vào m&#t bu&#i chi&#u mùa Đông. M&#t ng&#i m&#c áo t&#i, đ&#i nón lá đi vào nhà tôi đ&#i c&#n m&#a t&#m t&#. Ng&#i thanh niên tr&# tu&#i nh&#ng g&#ng m&#t r&#n r&#i, phong s&#ng đi th&#ng vào nhà đ&# nguyên áo t&#i &#t đ&#m đ&# n&# c m&#a, đ&#a cho Bác tôi m&#t gói gi&#y r&#i qu&#y ra đi, không nói m&#t l&#i nào. Bác tôi c&#m gói gi&#y mà c&# ng&#i run lên. Chị em chúng tôi cũng vô cùng h&#i h&#p. Ch&#ng bi&#t bên trong gói gi&#y &#y có nh&#ng gì. Tin vui hay tin bu&#n, ni&#m h&#nh phúc hay n&#i đau th&#ng tang tóc. Dù trong c&#n nôn nóng, c&# nhà cũng đành ch&# đ&#n t&#i m&#i dám m&# ra. Ng&#a c&#nh “tai vách m&#ch r&#ng”, mẹ tôi v&#i mang gói gi&#y b&# vào &#ng tre n&#i chu&#ng heo đ&# che m&#t nh&#ng c&#p m&#t cú v&# đang làm công tác theo dõi “k&# thù c&#a giai c&#p công nông”.

Tr&#i m&#i ch&#p cho&#ng t&#i, chúng tôi đã v&#i v&# lên đèn. D&#i ánh sáng c&#a ng&#n đèn đ&#u đ&#a leo lét, bác C&# khui gói gi&#y v&#a nh&#n lúc x&# chi&#u. Dù ng&#i khách l&# không nói gì nh&#ng chúng tôi đoán bi&#t đó là tin t&# c c&#a ch&# Lưu. Hú h&#n ! Đây là quà c&#a ch&# Lưu g&#i v&# g&#m m&#t lá th&# và

xếp tỉn tín phi u.

Thị chị vi t: “ Kính thà M và thím Ba, t lúc con ra đi đ n nay đã trên m t tháng. Con theo m y ng i đi buôn l u v a tr n tránh công an Vi t Minh v a ph i đi b su t m y ngày m i t i khu giáp ranh. T quê mình đi b đ n An Tân đ i đêm xu ng m i lên chuy n đồ d c. T đây đi su t đêm m i ra đ n ch Đ c, Qu ng Nam. T ch Đ c đi b men theo nh ng con đ ng làng đ y đ n cát m t trên n a ngày thì đ n Tiên Đĩa. T i đây, bên b Nam sông Faifoo (H i An) ban đêm Vi t Minh ki m soát ngăn ch n “B n Dinh T” (Danh t Vi t Minh g i nh ng ng i tr n sang vùng Qu c Gia). B B c tr ra do l c l ng c a Pháp và Nghĩa Dũng Đoàn c a chính ph B o Đ i đóng đ n tr n gi .

Trong lúc ch đ i đ l y thêm tin t c v đ ng đi n c b c, con t n đ ng s ti n m cho mua h t hàng hóa r i theo đoàn ng i tr vào An Tân bán l i cho con buôn đi tuy đ ng trong B ng S n thu c t nh Bình Đ nh. May m n là nh ng chuy n hàng c a con đi trót l t nên ki m đ c m t s ti n kh m khá. Nay con g i l i s ti n m đã cho con đ phòng khi đầu y u. Đ ng th i con bi u các em m t ít đ mua gi y bút đ n tr ng.

Tình hình ranh gi i hi n nay r t căng th ng, công an Vi t Minh ki m soát g t gạo l m. Lý do là nh ng ngày v a qua có m t s ng i t Qu ng Ngãi tr n qua vùng T t i đ a đ i m n y, nh th y Nguy n Ng c Ng (1), Ông Ph m Văn Diêu (2), ông H ng Tiêu(3) và bác sĩ Hu nh T n Đ i (4) ng i huy n Bình S n. Con biên th n y cho m và thím Ba tr c khi con th c hi n chuy n đi. Hy v ng n trên đ trì cho con thoát đ c. Cu i th , con c u chúc M và Thím cùng m y em luôn đ c kh e m nh. Mong m t ngày nào đó chúng ta s đoàn t . Con gái c a m .”.

Nghe chúng tôi đ c xong th , bác C và m tôi n c m t ch y r òng. Đêm đó và nh ng đêm k ti p, bác tôi không ng đ c c tr n tr c mãi, h t than v n th dài l i ng i d y nhai tr u. Bác th p h ng lên bàn th r i bó g i ng i trên gi ng lâm râm kh n nguy n.

* * *

Su t tu n l qua, m t ng i đàn bà điên qu n áo x c x ch không bi t t đầu t i, mi ng c nói l m b m không ra l i, đi ngh u ngh u qua l i trên quăng đ ng t làng Tiên Đĩa đ n ch tr i Ki n Tân n m v t ng n con sông H i An thu c t nh Qu ng Nam. Đêm nay d i c n m a r

Chị Hằng Lưu

Tên: Hồ Nhiên Nguyễn Tấn Ích
Thị trấn: Bình Định, ngày 10 tháng 10 năm 2010 16:19

Ích của chúng ta ngày vào Đông, người đàn bà điên lại ra đi trong bóng tối mùa đông. Chúng ta đã nhìn thấy người đàn bà điên lúc chiều tối kéo dài đến khuya và cũng có thể đến ngày mai. Nhưng đã nghe thấy tiếng xóa cánh đến gần theo con sông trở về mùa xuân.

Người đàn bà điên đi trong đêm tối không thấy người đi đã vượt qua dòng sông của chúng ta để đến phòng Viêt Minh. Nhưng, một loạt súng nổ vang, bà điên phóng người xuống dòng sông. Đêm đen cùng với dòng nước đen người đang chảy xiết đã cuốn người đàn bà điên mất trong thoáng chốc.

Ba ngày sau, người đàn bà điên xuất hiện trong đoàn người đi nhận của tại Quy-Thủy-Hồ-An. Bà ta hoàn toàn trần trụi và áo quần rách rưới thủng thính của tại chợ phát. Trong danh sách tiếp nhận người dân bị vùng Viêt Minh trở sang vùng Quốc Gia, người đàn bà già điên này khai tên Nguyễn Thị Hằng Lưu, sinh quán tại Quảng Ngãi.

Trời Phớt, đó là chị Hai con của Bác tôi. Gia đình tôi biết được tin này do người đi buôn ở chợ trời Kiên Tân bên này sông Hồ An thông báo. Chị nhà nhốt trút được gánh nặng suốt hai tháng liền. Bác tôi thì luôn mỉm cười nhìn chị Phớt.

Chị Lưu khai với Ủy Ban Tiếp Nhận, chúng chị hiện ở thành phố Huế. Anh này bốn năm không về nhà được. Nay chị xin chính phủ cho phép ra Huế thăm chúng.

* * *

Giữa mùa xuân trôi qua, chị Nguyễn Thị Hằng Lưu lại nghe, láo ngáo trên thành phố Huế như mang lại niềm vui cho chúng. Ban đêm vào chùa xin nghe, ban ngày chị đi khắp hang cùng ngõ hẻm hỏi thăm tên Võ Hoàng Thân học sinh trường Khố Địch như chúng tôi ai biết cái tên học trò xa lạ cách nay đã sáu, bảy năm, không gặp gác, không đưa ra chị. Quả thật, chị Lưu như đang làm công việc mò kim đáy biển. Chị thấy táo lém như người nhìn chị như nhìn kẻ thất chí. Cùng với tiếng hát, sắc khẻ mòn mỏi, chị Lưu đành phải đi xin việc làm để nuôi sống bản thân và tiếp tục tìm chúng.

Số may mắn đến với chị là được một gia đình ở gần của Đông Ba nhận vào làm việc nhà và

Chị Hằng Lưu

Tác Giả: Hồ Nhiên Nguyễn Tấn Ích
Thứ Bảy, 23 Tháng 10 Năm 2010 16:19

---

trông coi hai đứa bé. Chị nhà là một thi u ph còn khá trẻ sinh trưởng ở Hu nên bà luôn giữ nếp sống và cung cách của người ph nên kinh thành. Với một đ u dàng thu n h u, một nét đẹp đài các nh ng bình đ , l i nói năng t t n, đi m đ m khi n cho ng i ng i m n ph c. Chị ng bà là một sĩ quan thu c l c l ng Việt- Binh- Đoàn của chính ph B o Đ i. Hai đứa bé có khuôn mặt b u bĩnh, h ng hào trông r t khôi ngô. Đ a trai 4 tu i, đ a gái lên 2. Ngay t gi phút đ u, chị Lưu đã c m th y quy n luy n v i cái gia đình này và đ c bi t là hai đứa nh .

Chị âm thầm làm việc, giữ kín tông tích của mình. L i đ ng nh ng ngày l l c, chị xin phép chị nhà đ n các n i h i hệ trả tr n vào đám đông may ra tìm đ c manh m i v anh Thân, chị ng chị .

M t bu i sáng, bà chị đi ch , chị Lưu t m cho hai đứa nh . Chị đang m c áo qu n cho bé trai, b t ng bé gái chị y l ng th ng mang c mình n c vào phòng ng c a b m nó. Chị Lưu v i chị y theo vào buồng. Thành lĩn, chị nhìn th y m t b c nh l ng trong khung đ t trên đ u t đ i đi n v i c a ra vào. M t chàng Sinh viên Sĩ quan m c b l ph c ôm vai bà chị nhà. “M t c p v chị ng đ p nh tranh v , th t x ng đôi v a l a”, chị Lưu t m t c khen và nghĩ th m trong b ng: “Ông T bà Nguyễn khéo xe”.

T m nh nh thu hút c tâm h n và tình c m c a chị . Ng i chị ng trong b quân ph c uy nghi cùng v i nét m t c ng ngh k bên là khuôn mặt trái soan hi n hòa c a ng i v v i ánh m t sáng r c tình yêu. Chị ng m nh say s a quên c hai đứa nh bên ngoài. B t ch t, chị phát giác khuôn mặt ng i đàn ông trong nh có nét gì r t quen thân. Chị đ n sát b c hình xem k h n. Và đ nhìn đ c rõ ràng h n n a, chị m tung cánh c a s cho ánh sáng ùa vào phòng. B ng, tim chị nhói đau, đôi m t m đ n r i đôi chân khu u xu ng. Chị g c đ u trên chi c gi ng n m tr c m t.

Không khóc, nh ng lòng chị đ n đau, tê đ i. Chị kêu lên : “Sao con t o l i tr trêu th này, h tr i!” L ng ng c chị nh mu n v ra. Nh ng c n đau đ n đ p nh bóp nát qu tim chị . Nh hàng trăm mũi dao thi nhau r ch nát ru t gan. Chị ng t l m...

Chị Lưu đã nh n ra chị ng chị trong nh, anh Võ Hoàng Thân! Ng i chị ng đã xa cách b y năm. Ng i mà chị có th hy sinh mạng s ng c a mình đ tìm đ n. Ng i đã khi n cho chị m t bao n c m t nh th ng đêm ngày. Ng i mà chị đã dành c tu i đ i thanh xuân dâng hi n và đ i chị . Ngày t bi t v l n cu i cùng ra Hu ti p t c h c, anh Võ Hoàng Thân còn mang dáng nét th sinh. Gi đây khuôn mặt r n r i, đnh đ c h n nh ng làm sao chị quên đ c chị m n t ru i bên đ i đôi môi đ y đ n đó. Làm sao chị quên đ c chi c mũi cao và to

Chị Hằng Lưu

Tác Giả: Hồ o Nhiên Nguyễn Tấn Ích
Thứ Bảy, 23 Tháng 10 Năm 2010 16:19

---

thị hiện tính kiên cố của đường nam tử.

Bà chị đi chợ về thấy người làm bố bắt tôi nh liến gọi bác sĩ đến cấp cứu kịp thời. Ngày hôm đó chị Lưu cáo bệnh và xin bà chị đỡ đần nghè vài ngày. Chị nằm trong phòng không đoái hoài đến ăn uống. Chị đỡ mợc cho nước mợc trào ra, đỡ mợc cho nước đau đờn tợng đờn tợc đờn cào xé trái tim chị. Trái tim của người đàn bà nhân hậu, nhưng không tránh đờn c nước ghen tợc điên cuồng. Mợc đờu bà chị nhà rợc quan tâm đờn chị nhưng chị tợc chị tợc nhợng ân cợn mà bà dành cho.

Ngày hôm sau, vớ i đôi mắt sưng húp vì khóc, chị Lưu xin nghè viợc. Bà chị nhà nhìn đôi mắt chị, nghợc nhiên hỏi:

- Có chuyện gì đã xảy ra cho chị vậy ?

- Tôi vớ a nhợn đờn c tin chị nghợc a tôi chợc rợi.

Bà chị nhà đờn nướm tay chị, vớ i tâm trợng của người bạn, bà chia sẻ nước đau mắt mắt của người vớ. Bà tợc ý tợc rợc mợc tợc giúp viợc lúc nào cũng làm tròn bợn phận nhợc chị và mợc tợc thợc nghợc yêu con tợc, bà tợc p:

- Rợc tợc là anh Thân chị nghợc tôi không có nhà đờ giúp đờ đờn c phợn nào cho chị.

Nghe nhợc đờn tên Thân, chị Lưu òa lên khóc rợi ôm mợc tợc chị y vào phòng tợc tợc i.

Sáng ngày hôm sau chị Lưu lên đờn nghợc vớ i quê nhà.

* * *

Tác Giả: Hồ o Nhiên Nguy&#n T&#n Ích
Thứ Bảy, 23 Tháng 10 Năm 2010 16:19

Ngày xưa, cái sân lót gạch bát tràng trước nhà, gia đình tôi làm nổi dĩa lúa, phôi bắp, dĩa và phôi dĩa ngó mía. Nay nhá cái sân räng thäng &y mà bác Câ và mä tôi biän thành khoänh vän tä tức träng các loại rau quä dä ăn còn mang ra chä bán. Cái hä sen nay trä thành hä nuôi cá, nhä đó mà gia đình tôi không läm vào cänh thiäu thän . Thi hành quäc sách cäa chính phủ Viät Minh “Tiêu thä kháng chiän, vän không nhà träng” căn nhà thä ba gian cũng đäc tháo gä xuäng chä còn trä lại nän nhà đä räi chúng tôi cũng tän däng cuäc lên träng đäu phäng..

Chiäu nay, chị em tôi phä giúp mä và bác Câ gánh näc täi vän rau väa mäi bốn phân. Thành länh chị Lưu xuät hiän ngoài ngõ. Chị ôm gói quän áo ä rä vào nhà. Bác tôi buông chiäc bình vòi sen chäy đän ôm chị vào lòng. Vän có thä chät khäe mänh, tinh thän cäng cäi, thä mà nay chị lại mäm nhän, rä xuäng trong vòng tay mä chị . Chúng tôi đän giúp bác Câ đäa chị vào nhà.

Đoán biết là việc tìm chị ngäc a chị bä thät bäi nên chị ngä ai dám häi han đäu gì. Chị tänh däng đäc vài ngày räi kä lại nhäng ngày tháng mà chị đã träi qua näi kinh thành Huế . Đän ngày thä ba, công an đäa phäng đän nhà áp giäi chị đän cä quan huyän làm viäc. Chị khai rõ ràng là chị đã ra Huế tìm chị ngä, nhäng khi biết đäc chị ngä đã chät thì chị quay vä säng väi gia đình. Giäi chị cä an ninh cäa Viät Minh nghi chị làm gián đäp cho Pháp, vì väy hä chuyển chị đän nhà giam tänh.

Tä ngày biết chị cä anh Thân đã có vä và hai đäa con ä Huế , chị Lưu xem nhä chị ngä chị đã chät. Chị không muän cänh hänh phúc cäa gia đình đó bä xáo trän, bäi vä con anh hoàn toàn vô täi. Ngay cä anh Thân, chị cũng không hä có mät lời trách móc. Chị cho đó là hoàn cänh täo nên , là đänh mänh an bài.

Qua mäy tháng bä đäu tra, khai thác liên täc, tinh thän chị Lưu hoàn toàn bä suy säp. Nhäng lần chúng tôi vào nhà giam thăm, chị cä nói läm bäm trong miäng. Nhiäu lúc chị ngäi mät mình häng täm mät vô hän vän näi cõi xa xăm. Tình träng näy khiän cho nhäng ngäi làm công tác đäu tra đät thêm nghi vän: “Giä điên là nghä cäa gián đäp đäch đä qua mät cán bä an ninh cäa ta”. Tä nghi vän đó đã trä thành kät luän trong hä sä phúc trình lên thäng cäp : “Nguyän Thä Hồng Lưu là đäp viên cäa Pháp”.

Tòa án Nhân dân Liên khu Năm mä phiên xä đäc biết dành cho mät “nä gián đäp cäa Pháp” đã xâm nhäp tä vùng Tä vào vùng Tä Do. Bän án kät luän nhä sau :

Chị Hồng Lưu

Tác Giả: Hồ o Nhiên Nguy&#n T&#n Ích
Thứ Bảy, 23 Tháng 10 Năm 2010 16:19

“Nh&#m ng l&#i tình báo nhân dân c&#a ta ch&#t ch&# nên đã b&#t đ&# c tên n&# đi&# p viên nguy hi&# m c&#a đ&# ch t&#i đ&#a đ&#u ranh gi&#i. Nay, H&#i đ&#ng xét x&# tuyên án t&# hình tên ph&#n qu&#c Nguy&#n th&# H&#ng L&#u đã mạnh tâm làm gián đ&# p cho gi&#c”..

M&#i i hôm ngày sau, chị Lưu b&# x&# b&#n t&#i R&#ng C&#y. Hôm &#y, bác tôi n&#m li&#t gi&#ng, chị có hai chị em tôi đ&#n ch&#ng ki&#n.

Ng&#i i ta qu&#n dây th&#ng chung quanh thân th&# ch&# còn da b&#c x&#ng c&#a ch&# vào tr&# g&# .
Phía sau l&#ng là &# đ&#t cao đ&# ngăn đ&#n.

Ánh m&#t vô h&#n c&#a ch&# nhìn v&# n&#i cõi xa. M&#t v&# linh m&#c già đ&#n làm phép gi&#i t&#i và ban phép lành cho ch&# . Ng&#i i ta b&#t m&#t ch&# mà ch&#ng khác nào b&#t c&#p m&#t ng&#i i đã ch&#t r&#i.

Khi viên ch&# huy ra hi&#u b&#ng th&# l&#nh, Sáu x&# th&# đ&#ng lo&#t nã đ&#n vào ng&#i i ch&# . Chị Lưu kh&#y xu&#ng kéo theo c&# ph&#n dây c&#t. M&#t kh&#c sau, máu t&# ng&#c ch&# th&#m đ&# c&# thân tr&# c v&#t áo màu lam. Viên th&# tr&#ng c&#a toán hành quy&#t đ&#n b&#n vào n&#i thái đ&#ng c&#a ch&# m&#t phát súng an &#i khi&#n toàn thân ch&# gi&#t m&#nh r&#i đ&#u ch&# g&#c xu&#ng làm r&#t chi&#c kh&#n b&#t m&#t. Ngay lúc đó, chị em tôi cùng kêu lên “ch&# Hai &#i,” r&#i ch&#y v&#t đ&#n ôm xác ch&# gào khóc. Ng&#i i ta đ&#y chúng tôi ra, r&#i b&# xác ch&# trong quan tài b&#ng ván cây gòn đã đ&# s&#n t&#i đ&#a đi&#m x&# b&#n do đ&#a ph&#ng cung c&#p. Bác C&# tôi làm đ&#n xin mang xác ch&# v&# chôn t&#i nghĩa đ&#a c&#a gia đình.

* * *

H&#p đ&#nh Geneve 1954, chia đôi đ&#t n&#c. T&#t c&# các l&#c l&#ng Vi&#t Minh t&#p k&#t ra B&#c.
Chính ph&# Qu&#c Gia t&#p thu vùng Liên khu Năm.

Khi tình hình đã &#n đ&#nh, Anh Thân nghe tin v&# tr&# c đã m&#t, v&#i v&# đ&#a v&# sau t&# Hu&# v&#

Chị Hằng Lưu

Tên: Chị Hằng Lưu
Số điện thoại: 0913 7843 23
Ngày gửi: 10/10/2010 16:19

Quả ngãi đến nhà Bác tôi để tôi đi.

Vị chị Hằng anh chị Hằng đến trước bàn thờ chị Hằng Hai tháng hằng không đi. Bác Hằng và anh Thân thì thanh kêu lên:

“Kìa, Chị Hằng!”

Giờ phút thì thì tái mét, hai tay run rẩy như ngỗng lên đứng, chị Hằng vào khung ảnh ngỗng quá cỡ trên bàn thờ rồi quỳ xuống. Anh Thân vội vàng đứng đứng lên mà chị Hằng biết vì cớ gì đã xảy ra.

Bà chị Hằng nhà ở phố Đông Ba Huế đã nhận ra ngỗng giúp việc cho mình ba năm trước là vị thần của chị Hằng. Bà quỳ bên bàn thờ khóc nói:

“Chị Hằng ơi, giờ đây em mới biết chị Hằng đã lừa chị Hằng đi tìm chị Hằng. Khi phát giác chị Hằng mình đã yên bề gia thất, chị Hằng âm thầm quay về mà không hề có một lời trách móc kẻ đã giết hại phúc của mình. Ngày xưa chị Hằng đã khóc đến sưng húp cả đôi mắt, bà luôn ăn uống. Thế mà chị Hằng nói dối với em rằng: “Nghe tin chị Hằng chết nên chị Hằng phải trở về quê. Ôi, tâm hồn chị Hằng cao thượng quá, tấm lòng chị Hằng bao dung quá. Chúng em xin chị Hằng tha lỗi cho em chị Hằng”.

Chị Hằng quỳ trước bàn thờ suốt hai tuần lễ khi Mẹ tôi đi vắng thì khuôn mặt chị Hằng đã đỏ mề đìa trước mặt. Chị Hằng Bác tôi nói trong nghẹn ngào:

“Mẹ ơi, xin mẹ tha lỗi cho con. Tôi nay con sẽ thay chị Hằng như là con đẻ của mẹ. Vị chị Hằng con sẽ lo phụng dưỡng mẹ già”.

Sau đó, vị chị Hằng anh Thân xin phép Bác tôi để chị Hằng xây mộ và hàng năm vị Hằng lo ngày giỗ của chị Hằng. Riêng phần đền thờ của bác Hằng và Huệ sống với anh chị Hằng và các cháu thì Bác tôi thì chị Hằng biết Bác còn phải lo mẹ Hằng của ông bà.

Chị Hằng Lưu

Tên: Ngô Thiên Nguyễn Tấn Ích
Số: 7913; B: 7843; ngày 23 Tháng 10 Năm 2010 16:19

Ghi Chú:

- (1) Nguyễn Hữu Ngọc về sau vào Sài Gòn, bút hiệu Nguyễn Ngọc Í.
- (2) Phạm Văn Diêu tác giả "Việt Nam Văn Học Giới Bình".
- (3) Hằng Tiêu em ruột ông Bút Trà (báo Sài Gòn Mới).
- (4) Huân Thận Địch, Bác sĩ Quân y trưởng Quân y Liên khu Năm về Việt Minh trở ra Đà Nẵng mở phòng mạch.

□□□